

דעם רבינ'ס אעסיות

ספורי מעשיות
משנים קדמוניות מרבנו
הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א
המעשה עם הבחינות

מעשה ט'
מתכם ותם (3)
גליון 110

שבת שלום, קוראים יקרים!

זאת, אפשר לדחות את הדברים מעליו ולהמשיך בדרך פאלו כלום לא קרה. זה תלוי ברצון ובבחינה של האדם.

ואנו רואים שכשהתם מקבל את האגרת מהמלך הוא לא מתעבב כלל, "ותכף נזדרז בשמחה והלך ונסע עם השליח". אפלו לא היה לו פנאי להשיב לאשתו על שאלתה, פי זה כלל, שתכף כשיש לאדם התעוררות לאיזה דבר שבקדשה, שלא ימתין לעשות את זה אחר כך, בזמן מתאים וכדומה, אלא תכף ומיד יעשה את הדבר או העבודה שבקדשה. גם כאשר הולך האדם ברחוב, ופתאום מגיעה אליו התעוררות לתשובה, ירים עיניו השמימה וידבר מיד דבורים לה' יתברך, פי יכול להיות שאם ימשיך בדרך, עלול הרהור התשובה לחלף ממנו, ומי יודע מתי יגיע שוב?

מוהרנ"ת פותב, שהיה מבחין כמה פעמים אצל רבנו שהיה נעצר באמצע הדרך, - פי כאשר המלך קורא צריה לבוא מיד. ההתעוררות הזאת, המופיעה לפתע בלב האדם ובמחווה, היא פעין קריאה מן המלך. לעתים הוא קורא בלילה, לעתים ביום, בשבתך בביתה, או בלכתך בדרך. כאשר הוא קורא, צריה להתצב מיד, וחלילה לא להתעלם מהקריאה, פי מי יודע מתי יקראני שוב... זהו למוד חשוב מאד, שכשייש לי התעוררות או רמז מהמלך לא לעשות חשבונות; למה דוקא לי, ולמה עכשו. פי זה מדרך החכם. רק יש ללכת בתמימות. כשקוראים - באים, כאשר יש התעוררות לתשובה, פועלים מיד, בלי לחקר ולחשב מה ולמה, כדי לא לאבד את הטובה והאורה שעומדת להגיע אלינו. שנוזפה ללכת בדרך התם, ואז ישלח לנו המלך תמיד שליחים תמימים לעוררנו, כדרך: "התם ומתתם עם תמימים" (מוסף ר"ה)

לאחר שרבנו ז"ל מספר לנו באריכות על דרכי התם והחכם, כדי שנלמד מאיזו דרך להתרחק וממי ללמד ולשמר לעשות ולקיים, נכנס המלך לתמונה. "ונתאזה המלך לראותם" - המלך מרמז על מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. - בימי ראש השנה הקדושים, אנו צועקים "המלך" בקול גדול וממליכים המלך עלינו, כמו שאומרים בתפלת ראש השנה "מלך על כל העולם כלו ביקרה..." ואתו מלך גדול ונורא רואה את מעשינו ומביט על ארחותינו ושולח לנו רמזים בכל מיני דרכים, כדי שנתקרב אליו, כמו שרבנו ז"ל מגלה לנו: "שהשם יתברך מצמצם אלקותו מאין סוף ואין תכלית עד נקדת המרפז של עולם הגשמי שהאדם עומד עליו. ומזמין לכל אדם מחשבה דבור ומעשה לפי היום ולפי המקום ולפי האדם ומלביש לו בהם רמזים כדי לקרבו לעבודתו". (קיצור ליקוטי מוהר"ן נד אות א)

פל אחד מאתנו מקבל רמזים מהמלך בכל יום. מי שהולך בתמימות, מסתפל על הרמזים ושם לבו עליהם, ומאמין שה' יתברך קורא לו מתוך הרמז הזה, על ידי השליח הזה, להתקרב אליו, ורץ תכף ומיד אל המלך. אך החכם, להבדיל, המשיך ללכת בכפירותיו, לא שם לב לרמזים כלל והכחיש אותם לגמרי. הוא לא האמין שה' יתברך מדבר אליו מתוך הדברים שמתרחשים אתו בחיי היום יום, אלא הלך רק בהגיון ובחכמה, עד שכפר לגמרי במלך ובצדיקים רח"ל, כמו שאנו רואים במהלך המעשה.

גם ברמזים שהמלך שולח לנו יש בחירה. "ויכתב להם, שאין הדבר נחוי, ואין המלך גוזר דוקא שיבואו, רק הדבר תלוי ברצונם: אם הם רוצים - יבואו, רק שהמלך חפץ לראותם". כשקורה משהו במהלך היום, ואנו מבינים שיש פאן דבור, יש פאן רמז מהמלך; עדין יש לנו בחירה. יש יהודי שמקבל מזה התעוררות לתשובה ומתקרב על ידי זה לה' יתברך בתמימות. לעמת

שבת שלום ומברך!

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה ט' מחכם ותם (3) שספּרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א - בלשה"ק

תלוי ברצונם: אם הם רוצים יבואו, רק שהמלך חפץ לראותם.

ונסעו אלו השלוחים, החכם והתם, ובאו להגאבירניר ונתנו לו האגרת. ושאל הגאבירניר על אלו השני בנים, ואמרו לו, שהחכם הוא חכם מפלג ועשיר גדול. והתם הוא תם ביותר, ויש לו כל המלבושים של הפעלץ, כנ"ל. ונתיעז הגאבירניר, שבודאי אין ראוי להביאו לפני המלך בלבוש פעלץ, ועשה לו מלבושים כראוי, והניח בתוך העגלות צב של התם, ונתן להם אגרות, כנ"ל.

ונסעו השלוחים ובאו לשם. ונתנו האגרות להם: החכם להחכם, והתם להתם. והתם, תכף שהגיע לו האגרת, אמר להתם השליח שהביאו: הלא איני יודע מה כתוב בו; קרא אותו לפני!

השיב לו: אני אספר לך בעל־פה מה שכתוב בו, שהמלך רוצה שתבוא אליו. שאל תכף: רק בלי ליצנות! השיב לו: בודאי אמת, בלי ליצנות. ונתמלא שמחה תכף ורץ ואמר לאשתו: אשתי, המלך שלח בשבילי! ושאלה אותו: על מה ולמה?

ולא היה לו פנאי להשיבה כָּלל, ותכף נזדרז בשמחה והלך ונסע עם השליח תכף.

ונכנס וישב בתוך העגלות צב ומצא שם הבגדים הנ"ל ושמח יותר ויותר.

בתוך־כך נשלחו מסירות על הגאבירניר, שהוא עושה עולות, והעבירו המלך.

ונתיעז המלך, שטוב, שיהיה גאבירניר איש תם, שהתם ינהג המדינה באמת וישר מחמת שאינו יודע חכמות והמצאות.

ואלו השני בנים היו נקראים בפּי העולם, זה בכנוי חכם, וזה בכנוי תם. אף־על־פי שיש כמה חכמים ותמים בעולם, אף־על־פי־כן כאן היה נפר הדבר ביותר, כי שניהם ממקום אחד ולמדו ביחד, וזה נעשה חכם מפלג מאד, וזה היה תם גדול מאד.

ובהסקאסקי, ששם כותבין כל אחד עם כנוי פאמעליא שְלוּ, היו כותבין על זה כנוי חכם ועל זה כנוי תם.

פעם אחד בא המלך על הסקאסקי, ומצא, שהיו כותבין שם אלו השני בנים, זה בשם חכם, וזה בשם תם, והיה בעיניו לפלא, שאלו השנים מכנים בשם חכם ותם, ונתאוה המלך לראותם.

וחשב המלך: אם אשלח אחריהם פתאם, שיבואו לפני יתפחדו מאד, והחכם, יסתתמו טענותיו לגמרי, והתם גם־כן אפֿשר ישתגע מחמת פחד.

ונתישב המלך לשלח חכם אחד אל החכם, ותם אל התם; רק איך מוצאין בעיר מלוכה תם, כי בעיר מלוכה על־פירוב הם חכמים, רק שהממנה על האוצרות הוא תם דוקא, כי החכם אינם רוצים לעשות ממנה על האוצרות פן על ידי חכמתו ושכלו יוכל לבזבז האוצרות, על פן עושין ממנה על האוצרות תם דוקא.

וקרא המלך לחכם אחד ולאותו התם הנ"ל ושלחם להשני בנים הנ"ל, ונתן בידם אגרות לכל אחד ואחד. גם נתן בידם אגרת להגאבירניר של הגאבערניא, שאלו השתי בנים הם תחת ממשלתו,

וצוה בהאגרת, שהגאבירניר ישלח להם אגרות משמו להחכם והתם פְּדִי שלא יתפחדו, ויכתב להם, שאין הדבר נחוץ, ואין המלך גוזר דוקא שיבואו רק הדבר

וּנְמַלְךָ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַתָּם הַנִּלְגָבִירְנִיר, וְשִׁלַּח
הַמֶּלֶךְ פְּקֻדָּתוֹ שֶׁהַתָּם הַנִּלְגָבִיר, שֶׁשִׁלַּח אַחֲרָיו, הוּא יִהְיֶה
גַּאבִירְנִיר.

וְהוּא צָרִיף לְנִסְעֵ דְרָף הָעִיר שֶׁל הַגַּאבִירְנִיא, וְיַעֲמְדוּ
עַל הַשְּׁעָרִים שֶׁל הָעִיר, וְתִכְּף בְּבֹאוֹ, יַעֲכְבוּ אוֹתוֹ וְיִכְתְּרוּ
אוֹתוֹ בַּהֲתַמְנֹת הַזֹּאת, שֶׁיִּהְיֶה גַּאבִירְנִיר, וְכֵן עָשׂוּ.

וְעַמְדוֹ עַל הַשְּׁעָרִים, וְתִכְּף בְּעִבְרוֹ שָׁם, עֲכָבוּ אוֹתוֹ
וְאָמְרוּ לוֹ, שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה גַּאבִירְנִיר. וְשָׁאַל וְאָמַר: רַק בְּלִי
לִיצְנוּת! הַשִּׁיבוּ לוֹ: בְּוֹדָי בְּלִי שׁוּם לִיצְנוּת. וְנֶעֱשֶׂה הַתָּם
תִּכְּף גַּאבִירְנִיר בְּתִקְף וְעַז.

וְעַתָּה, שְׁנַתְרוּמִם מְזֹלוֹ, וּמְזֹל מַחֲפִים, וּבָא לוֹ קֶצֶת
הַבְּנֵה, אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הִשְׁתַּמֵּשׁ כָּלֵל בְּחֻמְתּוֹ, רַק נִהַג
בְּתַמִּימוּתוֹ כְּבָרָאשׁוּנָה וְהִנְהִיג אֶת הַמְּדִינָה בְּתַמִּימוּת,
בְּאַמְת וּבִישָׁר, וְעוֹלָה לֹא נִמְצָא בּוֹ, וְעַל הַנְּהַגַת הַמְּדִינָה
אֵין צָרִיכִין שֶׁכָּל גְּדוֹל וְחֻמְתּוֹ, רַק עַל פִּי הַישָׁר
בְּתַמִּימוּת.

כְּשָׁבָאוּ לְפָנָיו שְׁנַיִם לְדִין, הָיָה אוֹמֵר: אֵתָה זְכָאִי וְאֵתָה
חֲבִיב, כְּפִי תַמִּימוּתוֹ בְּאַמְת, בְּלִי שׁוּם עֲרָמָה וּמְרָמָה, וְכֵן
נִהַג הַכָּל בְּאַמְת.

וְהָיוּ אוֹהֲבִים אוֹתוֹ הַמְּדִינָה מְאֹד. וְהָיָה לוֹ יוֹעֲצִים
אוֹהֲבִים בְּאַמְת, וּמַחֲמַת הָאֵהָבָה יַעֲץ לוֹ אֶחָד: בְּאִשָּׁר
שְׁבֹדָאִי בְּהַכְרַח תִּהְיֶה קְרוּא אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁתְּבֹא לְפָנָיו, כִּי
הֲלֹא כָּבֵר שִׁלַּח אַחֲרָיו וְגַם הַדְּרָף, שֶׁהַגַּאבִירְנִיר מְכַרַח
לְבֹא לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ,

וְעַל כֵּן אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵתָה כָּשֵׁר מְאֹד, וְלֹא יִמְצָא בָּךְ שׁוּם
עוֹלָה בְּהַנְּהַגְתָּ הַמְּדִינָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן דְרָף הַמֶּלֶךְ
בְּדַבְּרָיו לְנִטּוֹת בְּדַבְּרָיו לְצַד אַחַר, לְדַבֵּר חֻמְתּוֹ וּלְשׁוֹנוֹת
אַחֲרִים, עַל כֵּן נֶאֱחָה וְדַרְף־אַרְץ, שֶׁתּוֹכֵל לְהַשִּׁיבוֹ;

עַל כֵּן טוֹב, שֶׁאֲלַמְּדֶךָ חֻמְתּוֹ וּלְשׁוֹנוֹת. וְנִתְקַבַּל הַדְּבָר
בְּעֵינֵי הַתָּם וְאָמַר: מָה אֲכַפֵּת לִי אִם אֲלַמֵּד חֻמְתּוֹ
וּלְשׁוֹנוֹת!?

וְתִכְּף עוֹלָה עַל דַּעְתּוֹ, שֶׁחֲבָרוּ הַחֻכָּם אָמַר לוֹ, שֶׁאֵי אֶפְשָׁר
בְּשׁוּם אֶפְסֵן שֶׁהוּא יָבֹא עַל שְׁלוֹ, וְהִנֵּה עָתָה כָּבֵר בָּא עַל
חֻכְמָתוֹ.

אַחֲרֵי־כֵן שִׁלַּח הַמֶּלֶךְ, שֶׁיָּבֹא זֶה הַתָּם הַגַּאבִירְנִיר אֵלָיו,
וְנִסְעֵ אֵלָיו. וְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ עִם הַתָּם בְּתַחֲלָה מִהַנְּהַגַת
הַמְּדִינָה, וְהוֹטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד, כִּי רָאָה, שֶׁהוּא
מִתְנַהֵג בִּישָׁר וְאַמְת גְּדוֹל, בְּלִי שׁוּם עוֹלָה וּמְרָמָה.

אַחֲרֵי־כֵן הִתְחִיל הַמֶּלֶךְ לְדַבֵּר חֻכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת, וְהַשִּׁיבוֹ
הַתָּם כְּרָאוּי, וְהוֹטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ זֹאת בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאָמַר:
אֲנִי רוֹאָה, שֶׁהוּא חָכָם כְּזֶה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מִתְנַהֵג
בְּתַמִּימוּת כְּזֶה!

וַיִּטֵּב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד. וּמָנָה הַמֶּלֶךְ אוֹתוֹ, שֶׁיִּהְיֶה
מִינִיסְטָר עַל כָּל הַמִּינִיסְטָרִישׁ.

וְצוּהָ לוֹ מְקוֹם מִיחָד, שֶׁשָּׁם יִהְיֶה יְשִׁיבָתוֹ, וְצוּהָ, שֶׁיִּבְנֶה
לוֹ חוֹמוֹת נָאוֹת וּמִפְאָרוֹת כְּרָאוּי, וְנָתַן לוֹ כֶּתֵב עַל
הַתַּמְנֹת הַזֹּאת, שֶׁיִּהְיֶה מִינִיסְטָר, כַּנִּלְגָבִיר וְכֵן הָיָה, שֶׁבָּנוּ לוֹ
בְּנִינִים, כַּנִּלְגָבִיר, בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁצִּוְהָ הַמֶּלֶךְ, וְהִלְךְ וְקִבַּל
הַגְּדֻלָּה בְּתִקְף.

וְהַחֻכָּם הַנִּלְגָבִיר, כְּשָׁבָא אֵלָיו הָאֲגָרַת מִהַמֶּלֶךְ, כַּנִּלְגָבִיר הַשִּׁיב
לְהַחֻכָּם שֶׁהִבִּיאָה: הַמְּתֵן וְלִין פֹּה, וְנִדְבַר וְנִתְיָשֵׁב. לְעֵרֵב
עָשָׂה עֲבוּרוֹ סְעֵדָה גְּדוֹלָה.

בְּתוֹף סְעֵדָתוֹ נִתְחַכֵּם הַחֻכָּם בְּחֻכְמָתוֹ וּפִילוֹסוֹפִיָה שְׁלוֹ,
וְעָנָה וְאָמַר: מָה זֹאת, שֶׁהַמֶּלֶךְ כְּזֶה יִשְׁלַח אַחֲרָיו, עֲבוּר
שֶׁפֶל בְּרָף כְּמוֹנִי, וּמָה אֲנִי, שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁלַח אַחֲרָיו! הֲלֹא
מֶלֶךְ כְּזֶה שֵׁישׁ לוֹ מִמְּשָׁלָה וְגִדְלָה כְּזוֹ, וְאֲנִי שֶׁפֶל וְנִבְזָה
כְּנֶגֶד מֶלֶךְ גְּדוֹל וְנוֹרָא כְּזֶה, וְאֵיךְ יִתְיָשֵׁב זֹאת בְּדַעַת,
שֶׁמֶלֶךְ כְּזֶה יִשְׁלַח עֲבוּר שֶׁפֶל כְּמוֹנִי?

אִם אָמַר בְּשִׁבִיל חֻכְמָתִי, מָה אֲנִי כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ? וְכִי אֵין
לְהַמֶּלֶךְ חֻכְמִים? וְגַם הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ בְּוֹדָאִי חָכָם גְּדוֹל,
וּמָה הַדְּבָר הַזֶּה, שֶׁהַמֶּלֶךְ יִשְׁלַח עֲבוּרִי? וַיִּשְׁתּוּמֵם עַל זֶה
מְאֹד מְאֹד.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס מעשיות

מבחן בספורי מעשיות

מעשה ט' (3) - מחכם ותם

- א. מה היה פלא בעיני המלך ?
 שיש כ"כ הרבה אנשים במדינות שלו.
 שאלו הב' מכונים בשם חכם ותם.
 שתי התשובות נכונות.
- ב. את מי שלח המלך לקרוא לתם אליו?
 איש תם.
 הממונה על האוצרות.
 שתי התשובות נכונות.
- ג. המלך צוה לחכם ולתם שיבואו אליו או לא?
 צוה אליהם בתוקף שיבואו אליו.
 הדבר תלוי ברצונם, אם הם רוצים.
 לחכם צוה בתוקף, ולתם רק אם הוא רוצה.
- ד. מה אמרו לגאבירניר (מושל) על החכם?
 שהוא חכם מופלג ועשיר גדול.
 שהוא חכם מופלג ורופא גדול.
 שהוא תלמיד חכם מופלג.
- ה. מה אמר התם כשהגיע השליח בשם המלך ?
 אמר לאשתו שהמלך שלח בשבילי.
 שאל, רק בלי ליצנות.
 שתי התשובות נכונות.
- ו. איזה עוד שליחות שלח המלך לתם ?
 שלח לו מעטפה עם ממון.
 שהוא יהיה גאבירניר.
 שיבוא מהר לארמון המלך.
- ז. איך נהיה התם קצת בר הבנה ?
 כי הוא התחיל ללמוד חכמות.
 כי חברו החכם לימד אותו חכמות.
 כי נתרומם מזלו ומזל מחכים.
- ח. איך הנהיג התם את המדינה ?
 בתמימות, באמת וביושר.
 בחכמה ובתבונה.
 בישוב הדעת.
- ט. האם המדינה אהבו את התם (הגאבירניר) ?
 אהבו אותו.
 שנאו אותו.
 אהבו אותו מאוד.
- י. התם למד בסוף חכמות ולשונות ?
 כן.
 לא.
 למד רק לשונות בלי חכמות.
- יא. למה הוטב התם בעיני המלך מאוד מאוד ?
 כי הוא מתנהג ביושר ואמת גדול.
 כי הוא מתנהג בתמימות על אף שהוא חכם.
 שתי התשובות נכונות.
- יב. למה מנה המלך את התם ?
 לשר האוצר.
 לממלא מקומו.
 מיניסטר על כל המיניסטריש.
- יג. מה צוה המלך שיבנו לתם אחרי התמנותו?
 לבנות לו ארמון מפואר.
 לבנות לו בית פרטי גדול ומושקע.
 לבנות לו חומות נאות ומפארות כראוי.
- יד. מה אמר החכם לשליח מהמלך מיד כשהגיע ?
 בשמחה אני מיד יוצא למלך.
 תוכיח לי שהמלך ביקש שאני אגיע.
 המתן ולין פה ונדבר ונתיישב.
- טו. מה אמר החכם לשליח בסעודה שעשה בערב ?
 מה זאת שהמלך ישלח עבור שפל כמוני.
 מה זאת שהמלך ישלח עבור חכם כמוני.
 מה זאת שהמלך ישלח עבור עשיר כמוני.
- טז. מה אתה לומד מהסיפור בינתיים ?
 כשהמלך קורא, מיד מגיעים.
 כשהמלך קורא, מגיעים רק בישוב הדעת.

והוטב בעיני המלך מאד מאד - בהצלחה!!!

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה ניתן לחייג לקו דעם רבינס אור 02-534-5040 - או לשלוח לפקס: 15326519611,

או ל: m025345040@gmail.com פאר אידיש רופט 02-5-3333-72